

در یادگیرنده می‌شود. اما با پیشرفت فناوری در سده‌های پیشین، رسانه‌های آموزشی به سطوح بالاتری ارتقا پیدا کرده‌اند. با ورود تلویزیون و صفحات نمایشگر به خانه‌ها و مدرسه‌ها، محتوای آموزشی تغییر یافته و در نتیجه رسانه‌های آموزشی هم متفاوت شده‌اند. همچنین، با دسترسی یادگیرندگان به اینترنت و شبکه‌های مجازی، یک بار دیگر محتوای آموزشی شکل دیگری به خود گرفته‌اند و رسانه‌های آموزشی هم نسبت به انواع قبلی دگرگون شده‌اند. دیگر به حضور یادگیرنده در کلاس درس نیاز نیست و حتی دیگر کلاس مشخص در یک ساعت معین هم لازم نیست. آموزش مبتنی بر سیاست‌های کلان هر کشور می‌تواند در هر زمان و در هر مکانی اتفاق بیفتد. همچنین، هر یادگیرنده به یک آموزش دهنده و راهنما تبدیل می‌شود. بنابراین، رسانه‌های آموزشی نوین در بهبود روند آموزش و مفهومی‌تر کردن یادگیری در یادگیرنده می‌کوشند و می‌خواهند این فرایند سریع‌تر و راحت‌تر انجام پذیرد. برای آشناسدن با رسانه‌های نوین آموزشی که می‌توانند در تسریع فرایند یادگیری به معلمان کمک کنند، به این مطالب توجه کنید:

۱. برقراری ارتباط تصویری و گفت‌وگو:

این نوع ابزار، نرم‌افزارهایی هستند که از طریق آن‌ها می‌توان به ارتباط‌های آنلاین بین یادگیرنده و آموزش دهنده پرداخت. در این نوع بسترها، آموزش دهنده قابلیت دیدن یادگیرنده خود را دارد و می‌تواند با او صحبت کند و به او بازخورد دهد. ما در این روش به بستر سخت‌افزاری هم نیاز داریم، چرا که اگر بستر سخت‌افزاری مناسب فراهم نباشد، ارتباط تصویری و هم‌زمان نخواهیم داشت. نرم‌افزارهای «ادوبی کانکت»^۱ و «یوگ بلوباتن»^۲ را می‌توان به‌عنوان نمونه‌های قوی در این زمینه نام برد که با ایجاد رابط کاربری ساده اما کاربردی توانسته‌اند کلاس‌های درس را به کلاس‌های مجازی جذاب تبدیل کنند. نمونه‌های دیگری از نام این نوع رسانه‌ها را می‌توانید در تصویر «نمونه رسانه‌های نوین آموزشی» مشاهده کنید.

نمونه‌ها رسانه‌های نوین آموزشی

مقدمه

با پیشرفت‌هایی که امروزه در تمامی ابعاد جامعه، به‌خصوص روش‌های آموزشی در حوزه یادگیری، به وجود آمده، نقش رسانه‌های آموزشی بسیار پررنگ‌تر شده است، زیرا ضرورت و اهمیتی که استفاده از رسانه‌های آموزشی دارد، این موضوع را به یک تخصص تبدیل کرده است. متخصصان این حوزه هم تمامی جوانب را بررسی می‌کنند و نظرات جدیدی ارائه می‌دهند. بنابراین، اگر رسانه‌های آموزشی را به خوبی نشناسیم و از تغییرات جدید در این حوزه اطلاع نداشته باشیم، هیچ‌گاه نمی‌توانیم از آن برای حل مشکلات آموزشی استفاده کنیم.

رسانه آموزشی

رسانه‌های آموزشی روش‌هایی آموزشی هستند که به یادگیری عمق می‌بخشند، آن را وسعت می‌دهند و بر توانایی دانش‌آموزان در یادگیری می‌افزایند. باید به این نکته توجه داشت که رسانه‌های آموزشی، ابزاری برای ارتباط محتوا به یادگیرنده‌اند و نه یک فرایند یادگیری. رسانه آموزشی^۱ در لغت رابط و ارتباط دهنده معنی می‌شود، اما در حوزه یادگیری و فناوری آموزشی، رابط کاربری یا وسیله‌ای است که انتقال هر چه بهتر محتوا به یادگیرنده را در پی دارد. رسانه آموزشی اولیه و پایه را می‌توان همان معلم و آموزگار دانست که با استفاده از روش‌های آموزشی متفاوت، باعث ایجاد یادگیری

۲. ساخت محتوای تعاملی:

این نوع رسانه به شما اجازه می‌دهد بتوانید محتوایی تعاملی را که قابلیت بازخورد آنی و آنلاین به یادگیرنده، طراحی آزمون و تدوین محتوای درس به صورت غیرخطی دارد تدوین کنید و به یادگیرنده ارائه دهید. محتوای این رسانه‌ها در انتهای پروژه، به صورت یک نرم‌افزار در محیط شبیه‌سازی شده خروجی گرفته می‌شوند و یادگیرنده می‌تواند در سیستم‌عامل‌های متفاوتی آن را اجرا و از آن به صورت تعاملی استفاده کند. از نرم‌افزارهای قدرتمند در این نوع رسانه‌ها می‌توان از «ادوبی کپتیویت»^۴ و «آرتیکولیت استوری لاین»^۵ نام برد.

۳. ساخت پویانمایی و ویدیوهای آموزشی:

امروزه یکی از روش‌های جذب یادگیرنده، استفاده از پویانمایی و ویدیوهای مربوط به محتواست. زمانی که آموزش‌دهنده از ویدیو و پویانمایی‌های متفاوت استفاده می‌کند، هم توجه یادگیرنده را جلب و هم فرایند یادگیری را با رسانه دیداری شنیداری ترکیب می‌کند. همان‌طور که در موارد پیشین مشاهده شد، نام شرکت «ادوبی» بسیار پررنگ است. در این قسمت هم شرکت ادوبی با نرم‌افزارهای «انیمیت»، «افتراکت»^۶ و «پرمیر»^۷ می‌تواند در زمینه ساخت ویدیو و پویانمایی به تولیدکننده محتوا کمک شایانی کند. اما نباید از یکی دیگر از نرم‌افزارهای قوی به نام کم‌تاز یا^۸ غافل شد، زیرا این نرم‌افزار برخلاف نرم‌افزارهای پیچیده ادوبی، با رابط کاربری ساده و آسان می‌تواند در زمینه تولید ویدیو و محتوای الکترونیکی تجربه جدیدی به تولیدکننده انتقال دهد. در تصویر «نمونه رسانه‌های نوین آموزشی» می‌توانید نرم‌افزارهای دیگری را مشاهده کنید که می‌توانند با داشتن رابط کاربری ساده، برای شما بسیار مفید واقع شوند.

۴. محتوای مجازی:

محتوای مجازی یا محتوای مجازی آنلاین محتوایی است که استادان و متخصصان دوره از قبل آن را ضبط کرده‌اند و در بسترهای آماده در اختیار یادگیرندگان قرار می‌دهند. یادگیرندگان می‌توانند با بارگیری این رسانه‌ها، در زمان و مکانی که مورد علاقه یادگیرنده است، به یادگیری بپردازند. در تصویر بالا می‌توانید نمونه‌ای از منابع یادشده را مشاهده کنید.

نمونه رسانه‌های نوین آموزشی

نتیجه‌گیری

با توجه به پیشرفت روزافزون فناوری و به‌روزرسانی ابعاد و روش‌های یادگیری، ما باید بتوانیم ابزار و رسانه‌های خود را هم در جهت بهبود این فرایند ارتقا دهیم. همان‌طور که مشاهده کردید، رسانه‌های فراوانی برای تکامل یادگیری وجود دارند که با استفاده از آن‌ها می‌توان یادگیری را به حداکثر توان خود رساند. اما ما باید با نگاه به گذشته، نقاط ضعف روش‌های پیشین را پشت سر بگذاریم و با برنامه‌ریزی هوشمندانه و خلاق، برای پیشرفت هرچه بیشتر و بهتر در این راه قدمی روبه‌جلو برداریم، چرا که پیشرفت نسل‌های آینده حاصل سعی و تلاش و برنامه‌ریزی حال حاضر ما خواهد بود.

پی‌نوشت‌ها

1. Instructional Media
2. Adobe Connect
3. Big Blue Botton
4. Adobe Captivate
5. Articulate Storyline
6. Animate
7. After Effects
8. Premiere
9. Camtasia